

Szkolny Program Wychowawczy

Zespołu Szkół Ogólnokształcących Nr.13 Im. Marii Skłodowskiej- Curie w Zabrze

*Program został uchwalony przez Radę Rodziców w porozumieniu z Radą Pedagogiczną
i zatwierdzony do realizacji od II semestru roku szkolnego w dniu 12.01.2016 roku.*

Podstawa prawna

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej uchwalona przez Zgromadzenie Narodowe 2 kwietnia 1997r.
- Ustawa o systemie oświaty z dnia 7 września 1991 r. z późniejszymi zmianami (tekst jednolity Dz. U. z 2004 r., Nr 256, poz. 2572;).
- Ustawa o postępowaniu w sprawach nieletnich z dnia 26 października 1982 r. (tekst jednolity - Dz. U. 2014 nr 0 poz. 382.
- Rozporządzenie z 30 maja 2014 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz. U. poz. 803).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 10 czerwca 2015 r. w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy w szkołach publicznych. (Dz. U. poz. 843)
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii.
- Powszechna Deklaracja Praw Człowieka.
- Konwencja o prawach dziecka, uchwalona przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych 29 listopada 1989 r., ratyfikowana przez Polskę 30 kwietnia 1991 r.- art. 3, 19, 28, 33 .
- Rządowy Program „Bezpieczna+”.
- Statut ZSO NR 13.

DIAGNOZA

Nauczyciele na bieżąco diagnozują środowisko szkolne i rodzinne. Pozyskują informacje dotyczące potrzeb i problemów wychowawczych uczniów poprzez:

- badania ankietowe skierowane do uczniów, rodziców ,
- analizę protokołów Rad Pedagogicznych,
- obserwacje,
- charakterystykę klas,
- informacje od pedagoga i psychologa szkolnego,
- informacje od wychowawców dotyczące funkcjonowania uczniów,
- informacje od uczniów i rodziców uzyskiwane przy okazji rozmów indywidualnych.

MISJA SZKOŁY

Tworzymy warunki dające możliwości wszechstronnego rozwoju ucznia:

- staramy się zapewnić życzliwą i bezpieczną atmosferę opartą na kulturze osobistej nauczycieli, dzieci, rodziców oraz wszystkich pracowników szkoły, wzajemnym szacunku i akceptacji, pomocy i współpracy,
- pomagamy w kształtowaniu osobowości poprzez rozbudzanie ciekawości świata, kształcenie umiejętności samodzielnego rozwiązywania problemów, odkrywanie w każdym dobra i cech indywidualnych, uczenie odpowiedzialności za słowa i czyny,
- wspieramy w przygotowaniu dziecka do uczestnictwa w przyszłym życiu

rodzinnym, zawodowym i kulturalnym.

Główne cele programu

Prowadzenie działań wychowawczych wspomagających rozwój ucznia w poszczególnych sferach:

1. **fizycznej** – ukierunkowanej na zdobycie przez ucznia i wychowanka wiedzy i umiejętności pozwalających na prowadzenie zdrowego stylu życia i podejmowania zachowań prozdrowotnych; (F)
2. **psychicznej** – ukierunkowanej na zbudowanie równowagi i harmonii psychicznej, ukształtowanie postaw sprzyjających wzmocnieniu zdrowia własnego i innych ludzi, kształtowanie środowiska sprzyjającego rozwojowi zdrowia, osiągnięcie właściwego stosunku do świata, poczucia siły, chęci do życia i witalności; (P)
3. **społecznej** – ukierunkowanej na kształtowanie postawy otwartości w życiu społecznym, opartej na umiejętności samodzielnej analizy wzorów i norm społecznych oraz ćwiczeniu umiejętności wypełniania ról społecznych; (S)
4. **aksjologicznej** – ukierunkowanej na zdobycie konstruktywnego i stabilnego systemu wartości, w tym docenienie znaczenia zdrowia oraz poczucia sensu istnienia. (A)

Szczegółowe cele programu

Działalność wychowawcza obejmuje w szczególności:

- Wspomaganie w rozwoju i kształtowanie ucznia/człowieka posiadającego świadomość swoich potrzeb, emocji i praw oraz potrzeb, emocji i praw innych
- Kształtowanie postawy ucznia szanującego siebie i innych, posiadającego wiedzę i umiejętności umożliwiające odpowiedzialne funkcjonowanie we współczesnym świecie

- Przeciwdziałanie pojawieniu się zachowań ryzykownych związanych z używaniem środków odurzających, substancji psychoaktywnych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych przez uczniów, charakteryzujących się nieprzestrzeganiem przyjętych dla danego wieku zwyczajowych norm i wymagań, niosących ryzyko negatywnych konsekwencji dla zdrowia fizycznego i psychicznego ucznia oraz jego otoczenia.
- Kształtowanie przyjaznego klimatu w szkole, budowanie prawidłowych relacji rówieśniczych oraz relacji uczniów i nauczycieli, a także nauczycieli i rodziców lub opiekunów.
- Wzmacnianie więzi wśród uczniów i nauczycieli ze szkołą oraz społecznością lokalną.
- Doskonalenie umiejętności nauczycieli i wychowawców w zakresie budowania podmiotowych relacji z uczniami oraz ich rodzicami lub opiekunami oraz warsztatowej pracy z grupą uczniów lub wychowanków.
- Wzmacnianie kompetencji wychowawczych nauczycieli i wychowawców oraz rodziców lub opiekunów.
- Rozwijanie i wspieranie działalności wolontarystycznej oraz zaangażowania w działalność podmiotów, o których mowa w art. 2a ust. 1 oraz art. 56 ust. 1 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, z późn. zm).
- Wspieranie edukacji rówieśniczej i programów rówieśniczych mających na celu modelowanie postaw prozdrowotnych i prospołecznych.

Szkolny Program Wychowawczy uwzględnia następujące obszary funkcjonowania ucznia:

- uczeń jako osoba (jednostka),
- uczeń jako członek społeczności szkolnej i lokalnej (uczeń - mieszkaniec osiedla, dzielnicy, miasta),
- uczeń jako członek społeczności ponadlokalnej (obywatel).

Sposób realizacji programu wychowawczego

I. Uczeń jako osoba (jednostka)

Zadania szkoły / formy realizacji zadań:

1. Zapoznanie ucznia z koniecznością przestrzegania norm i zasad społecznych oraz moralnych, wyrobienie zrozumienia konieczności postępowania zgodnie z przyjętymi normami, przedstawienie konsekwencji ich łamania. (P, S)
2. Prowadzenie zajęć i inicjowanie sytuacji wychowawczych, w których uczeń mógłby nauczyć się rozpoznawania własnych potrzeb i emocji, nazywania ich i zaspakajania oraz rozładowywania ich zgodnie z przyjętymi normami. (P)
3. Kształtowanie w uczniu umiejętności, które umożliwiłyby mu poznanie swoich mocnych i słabych stron oraz tworzenie sytuacji, które umożliwią mu budowanie pozytywnego obrazu swojej osoby. (P)
4. Zapoznanie ucznia z prawami dziecka oraz zasadami ich przestrzegania. (A)
5. Stwarzanie warunków sprzyjających bezpieczeństwu w szkole poprzez zapoznanie ucznia z zasadami bezpieczeństwa w szkole(sygnałami alarmowymi, drogą ewakuacyjną) oraz zapoznanie z procedurami reagowania w sytuacjach zagrożenia. (F)
6. Budowanie realnego obrazu swojej osoby, poznania i określenia własnych granic w kontaktach z innymi. (P, S)
7. Wspieranie uczniów w podjętych działaniach w zakresie pracy nad swoimi słabymi stronami. (P)
8. Kształtowanie w uczniu i prezentowanie postawy szacunku wobec siebie, innych ludzi, wszystkich istot żywych i środowiska. (S)
9. Przedstawianie uczniom sposobów rozwiązywania różnych problemów, oraz dostarczanie im informacji na temat sposobów poszukiwania pomocy w trudnych sytuacjach. (P)
10. Przekazywanie uczniom informacji na temat procedur postępowania w konkretnych sytuacjach szkolnych lub społecznych. (S)
11. Wyrabianie i kształtowanie w uczniu umiejętności prawidłowego komunikowania się. (S)

<p>12. Wyrabianie w uczniu asertywności poprzez kształtowanie umiejętności wyrażania własnego zdania z poszanowaniem zdania innych osób oraz w sposób, który nikogo nie krzywdzi. (S, P)</p>
<p>13. Wspieranie i promowanie zachowań uczniów dążących do poszerzenia swojej wiedzy w celu uświadamiania uczniom wartości nauki i wykształcenia oraz sensu życia. (A)</p>
<p>14. Organizowanie współpracy z rodzicami / opiekunami prawnymi ucznia, wspieranie rodziców / opiekunów prawnych w procesie wychowywania.(S)</p>
<p>15. Przestrzeganie przez dorosłych w każdej sytuacji zachowań i postaw, których oczekujemy od uczniów. (S)</p>

Oczekiwane efekty po realizacji programu:

Uczeń:

- Wyraża swoje emocje w sposób akceptowany społecznie.
- Zna swoje wartości.
- Ma poszanowanie wobec siebie i innych.
- Potrafi rozpoznawać swoje emocje i wyraża je w sposób akceptowany społecznie.
- Potrafi nawiązać dobre relacje z rówieśnikami.
- Prezentuje postawę odpowiedzialności za siebie i swoje relacje z innymi.
- Zna swoje mocne i słabe strony.
- Rozumie i docenia wartość nauki i wykształcenia.
- Jest krytyczny wobec siebie w granicach rozsądku.
- Potrafi szukać i prosić o pomoc w sytuacjach dla siebie trudnych.
- Nie jest podatny na manipulację, prawidłowo rozpoznaje sytuacje, w których mogłoby dojść do manipulowania. Jest asertywny.
- Prezentuje postawę szacunku wobec wszystkich istot żywych i środowiska.

II. Uczeń jako członek społeczności szkolnej i lokalnej (uczeń i mieszkańiec osiedla, dzielnicy, miasta)

Zadania szkoły / formy realizacji zadań:

1. Organizowanie zajęć i inicjowanie sytuacji wychowawczych w sposób umożliwiający uczniom kształtowanie postawy wrażliwości i empatii wobec innych oraz uwrażliwianie uczniów na prawidłowy przebieg relacji z innymi ludźmi. (S,P)
2. Wykorzystywanie rzeczywistych zdarzeń z życia społeczności szkolnej oraz pozaszkolnej w kreowaniu właściwego sposobu postępowania i rozwiązywania problemów. (S, P)
3. Budowanie w uczniach hierarchii wartości współczesnego człowieka poprzez rozbudzanie w nim poczucia odpowiedzialności, wartości moralnych i kultywowanie tradycji. (A)
4. Wyrabianie w uczniach odpowiedzialności za siebie i innych oraz przedstawianie zasad i sposobów udzielania pomocy innym. (P, S)
5. Organizowanie zajęć umożliwiających poznanie tradycji szkolnych i regionalnych, stwarzanie okazji do ich podtrzymywania i kultywowania. (S)
6. Organizowanie współpracy uczniów z lokalnymi placówkami i instytucjami w zakresie realizowania zadań programu wychowawczego i profilaktyki, np. zbiórka darów na rzecz potrzebujących dzieci, zwierząt, wolontariat itp. (S, A, P)
7. Wspieranie i promowanie uczniów organizujących lub aktywnie włączających się w życie szkoły i środowiska lokalnego. (P, S)
8. Promowanie rozwoju ucznia poprzez sport. (F)
9. Współpraca z rodzicami w zakresie kształtowania osobowości ucznia oraz zachęcanie rodziców do aktywnego włączania się w działalność szkoły.
10. Uwzględnianie efektów wychowawczych i stopnia spełnienia oczekiwań wychowawczych przez poszczególnych uczniów podczas ustalania oceny z zachowania. (A)
11. Udział nauczycieli w doskonaleniu zawodowym podnoszącym umiejętności wychowawcze. (P)
12. Wzmacnianie wśród uczniów i rodziców więzi ze szkołą oraz społecznością lokalną. (P, S, A)

Oczekiwane efekty po realizacji programu:

Uczeń:

- Jest wrażliwy na potrzeby innych ludzi (kolegów, nauczycieli, sąsiadów itp.) i potrafi rozpoznawać potrzeby innych ludzi.
- Prezentuje postawę życzliwości, szacunku i otwartości wobec innych ludzi.
- Dostrzega i akceptuje odmienność drugiego człowieka.
- Jest gotowy do udzielania pomocy w sytuacji, gdy inni tego potrzebują.
- Dbą o mienie i własność innych ludzi.
- Zna i podtrzymuje tradycje i zwyczaje szkolne, lokalne i regionalne.
- Prezentuje postawę gotowości podjęcia działań na rzecz społeczności szkolnej i lokalnej.
- Chętnie podejmuje współpracę z organizacjami lokalnymi oraz włącza się w obchody i imprezy organizowane na terenie miasta.

III. Uczeń jako członek społeczności ponadlokalnej (obywatel)

Zadania szkoły / formy realizacji zadań:

1. Organizowanie zajęć, w ramach których uczeń poznaje sprawy kraju i świata, dostrzega i rozumie ich wielowymiarową różnorodność. (S)
2. Zaznajamianie ucznia z prawami człowieka, projektowanie sytuacji dydaktycznych ułatwiających ich zrozumienie i stosowanie.(S, A)
3. Zapoznanie ucznia z odpowiedzialnością prawną młodego człowieka. (S)
4. Kształtowanie u uczniów postawy otwartości i tolerancji wobec innych ludzi. (S)
5. Stwarzanie uczniom sytuacji wychowawczych, które umożliwią przeżywanie rzeczywistych doświadczeń w przedmiotowych sprawach np. organizowanie wyborów i prawyborów uczniowskich, debat, spotkań z uznanymi autorytetami, współpracy z innymi szkołami i placówkami, akcji charytatywnych, referendów uczniowskich itp. (S, A)
6. Organizowanie obchodów świąt narodowych i promowanie aktywnego w nich uczestnictwa. (S)
7. Kształtowanie w uczniu szacunku do symboli narodowych. (S, A)

8. Rozwijanie w uczniu patriotyzmu. (S, A)
9. Wspieranie i promowanie uczniów prezentujących postawy prospołeczne. (S)

Oczekiwane efekty po realizacji programu:

Uczeń:

- Prezentuje postawę otwartości i ciekawości wobec spraw związanych ze swoim krajem.
- Nie pozostaje obojętny wobec problemów lokalnych i ponadlokalnych.
- Zna prawa człowieka oraz rozumie, że przysługują one każdemu.
- Rozpoznaje wypowiedzi i zachowania stereotypowe (np. uprzedzenia rasowe, kulturowe, religijne).
- Wszelkiego rodzaju różnorodności postrzega jako wartość.
- Czuje się odpowiedzialny za los naszego kraju, jednocześnie szanując inne społeczności państwowe.
- Zna, rozumie i przestrzega obowiązujący porządek prawny.
- Prezentuje postawę gotowości do działania na rzecz innych (np. akcje charytatywne, wolontariat).
- Rozumie znaczenie uczestnictwa w ważnych wydarzeniach państwowych i narodowych.
- Prezentuje postawę patriotyzmu, zarazem szanuje patriotyzm innych nacji.

Sposoby realizacji

- Godziny wychowawcze.
- Lekcje przedmiotów ogólnokształcących.
- Indywidualne spotkania uczniów z nauczycielami, psychologiem, pedagogiem i doradcą zawodowym.
- Spotkania nauczycieli, psychologów i pedagogów z rodzicami.
- Akcje kampanii profilaktycznych i społecznych.
- Warsztaty organizowane przez pedagoga i psychologa.
- Udział w programach profilaktycznych prowadzonych przez specjalistów z OPiLU oraz udział w rekomendowanych programach profilaktycznych.
- Konkursy profilaktyczne.
- Spotkania klasowe, piknik szkolny, wieczór kolęd.
- Działalność Ekozespołów, Samorządu Szkolnego, Młodzieżowych Liderów Profilaktyki i szkolnych kół zainteresowań.

Ewaluacja programu

Ewaluacja programu wychowawczego będzie dokonywana na bieżąco, w formie ewaluacji kształtującej polegającej na ciągłym zbieraniu danych niezbędnych do dokonania oceny przydatności programu i jego efektywności w realizacji założonych celów wychowawczych.

Wyniki ewaluacji będą opracowywane przez wychowawców i przedstawiane w formie pisemnej, jako część rocznego sprawozdania klasyfikacyjnego.

Powołany przez Dyrektora Szkoły zespół ewaluacyjny opracuje przedstawione przez wychowawców wyniki ewaluacji programu wychowawczego, dokona ich analizy i opracuje wnioski dotyczące pracy wychowawczej w przyszłym roku szkolnym i/lub propozycje zmian w programie wychowawczym szkoły. Wnioski zostaną przedstawione w czasie plenarnego posiedzenia rady pedagogicznej podsumowującego pracę szkoły w bieżącym roku szkolnym.

Na pełną dokumentację dotyczącą realizacji programu wychowawczego w danej klasie, po zakończeniu trzyletniego cyklu edukacyjnego w gimnazjum/liceum ogólnokształcącym, składają się trzy roczne sprawozdania z przebiegu realizacji programu dołączone do rocznych sprawozdań klasyfikacyjnych.

Autor programu: mgr Wioleta Widuch

Załącznik 1

Ewaluacja programu wychowawczego

Rok szkolny

Klasa Wychowawca

Etap edukacyjny (gimnazjum/liceum ogólnokształcące)

<i>Obszar funkcjonowania ucznia</i>	Uczeń jako osoba (jednostka)														
<i>Numer zadania do realizacji</i>	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.
<i>Stopień realizacji zadania*</i>															
<i>Sfery działań wychowawczych</i>															

* **0** – zadanie w ogóle niezrealizowane, **1** – zadanie częściowo zrealizowane, **2** – zadanie w pełni zrealizowane

<i>Obszar funkcjonowania ucznia</i>	Uczeń jako członek społeczności szkolnej i lokalnej (uczeń i mieszkaniec osiedla, dzielnicy, miasta)											
<i>Numer zadania do realizacji</i>	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	11.	12.	
<i>Stopień realizacji zadania*</i>												
<i>Sfery działań wychowawczych</i>												

<i>Obszar funkcjonowania ucznia</i>	Uczeń jako członek społeczności ponadlokalnej (obywatel)								
<i>Numer zadania do realizacji</i>	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
<i>Stopień realizacji zadania*</i>									
<i>Sfery działań wychowawczych</i>									

Uwagi o przebiegu realizacji programu wychowawczego: